

AAP-002-001202   Seat No. _____

B. Com. (Sem. II) (CBCS) Examination

April / May - 2016

Business Economics : Paper - II

(Core) (New Course)

Faculty Code : 002

Subject Code : 001202

Time : $2\frac{1}{2}$ Hours]

[Total Marks : 70]

સૂચના :

- (1) વિભાગ-1 MCQ અને વિભાગ-2 બંનેના જવાબ એક જ ઉત્તરવહીમાં આપવાના રહેશે.
- (2) આંતરિક વિકલ્પના આધારે બધા પ્રશ્નોના ઉત્તર લખો.
- (3) જમણી બાજુના અંક ગુણ દર્શાવે છે.

વિભાગ-1 (MCQ)

1 નીચેના દરેક પ્રશ્નની નીચે આપેલા વિકલ્પમાંથી સાચો વિકલ્પ જવાબમાં લખો : 20

- (1) પૂર્ણ હરીફાઈમાં પેઢીમાં ફાજલ ઉત્પાદન શક્તિનું પ્રમાણ -
 (A) બિલકુલ હોતું નથી.
 (B) મહત્તમ હોય છે.
 (C) ન્યૂનતમ હોય છે.
 (D) મહત્તમ અથવા ન્યૂનતમ હોય છે.
- (2) ઈજારામાં.....
 (A) વસ્તુ વૈવિધ્ય હોતું નથી.
 (B) વસ્તુ વૈવિધ્ય મર્યાદિત હોય છે.
 (C) વસ્તુ વૈવિધ્ય વિશાળ પ્રમાણમાં હોય છે.
 (D) વસ્તુ વૈવિધ્ય મર્યાદિત અને/અથવા અમર્યાદિત હોય છે.

- (3) કિંમત ભેદભાવ ત્યારે જ નફકારક બને છે જ્યારે .....
 (A) જુદા-જુદા બજારોમાં માંગની મૂલ્યસાપેક્ષતા એકસમાન હોય
 (B) જુદા-જુદા બજારોમાં માંગની મૂલ્યસાપેક્ષતા જુદી-જુદી હોય
 (C) જુદા-જુદા બજારોમાં પુરવઠાની મૂલ્યસાપેક્ષતા એકસમાન હોય
 (D) જુદા-જુદા બજારોમાં પુરવઠાની મૂલ્યસાપેક્ષતા જુદી-જુદી હોય

(4) ઈજારાયુક્ત હરીફાઈમાં .....
 (A) એક જ ઉત્પાદક હોય છે.
 (B) થોડા ઉત્પાદક હોય છે.
 (C) ઘણા ઉત્પાદક હોય છે.
 (D) એક અથવા થોડા ઉત્પાદકો હોય છે.

(5) વેચાણાખર્ચ એ .....
 (A) પૂર્ણ હરીફાઈનું મહત્વનું લક્ષણ છે.
 (B) ઈજારાનું મહત્વનું લક્ષણ છે.
 (C) અલ્ફહસ્તક ઈજારાનું મહત્વનું લક્ષણ છે.
 (D) ઈજારાયુક્ત હરીફાઈનું મહત્વનું લક્ષણ છે.

(6) અલ્ફહસ્તક ઈજારામાં કિમત જડતા એ .....
 (A) વિશિષ્ટ ઘટના છે. (B) આકસ્મિક ઘટના છે.
 (C) અસામાન્ય ઘટના છે. (D) સામાન્ય ઘટના છે.

(7) પ્રો. ડનલોપ વહેચણીના સીમાંત ઉત્પાદકતાના સિદ્ધાંતને કેવો ગણાવે છે ?
 (A) દ્વિપક્ષીય (B) એકપક્ષીય
 (C) ચતુર્થ પક્ષીય (D) ત્રિપક્ષીય

(8) રિકર્ડ તફાવતી ભાડાને બીજા કયા નામે ઓળખાવે છે ?
 (A) કાચું ભાડું (B) શુદ્ધ ભાડું
 (C) કરારી ભાડું (D) વિશિષ્ટતાનું ભાડું

(9) વાસ્તવિક વેતનને .....
 (A) નાણાં સાથે સંબંધ છે.
 (B) નાણાં સાથે સંબંધ નથી.
 (C) નાણાંની ખરીદશક્તિ સાથે સંબંધ છે.
 (D) નાણાંની ખરીદશક્તિ સાથે સંબંધ નથી.

(10) પ્રો. કેઝન્સના મતે વ્યાજ એ કેવા પ્રકારની નાણાકીય ઘટના છે ?
 (A) શુદ્ધ (B) ભિશ્ર
 (C) અશુદ્ધ (D) અટપટી

(11) ક્યા અર્થશાસ્ત્રી કહે છે કે “નઝો એ સંશોધનનું વળતર છે” ?

(A) પ્રો. કોલેકી (B) પ્રો. શુભીટર
(C) પ્રો. કેર્નસ (D) પ્રો. ચેમ્બરલીન

(12) પૂર્ણ હરીફાઈમાં ગ્રાહકોનું .....

(A) મહતમ શોષણ થાય છે. (B) ન્યૂનતમ શોષણ થાય છે.
(C) શોષણ થતું નથી. (D) લાભ થાય છે.

(13) ઈજારામાં ઉત્પાદક જે વસ્તુનું ઉત્પાદન કરે છે તેની .....

(A) નજીકની અવેજી વસ્તુ મળી શકતી નથી.
(B) નજીકની અવેજી વસ્તુ મળી શકે છે.
(C) સંપૂર્ણ અવેજી વસ્તુ મળી શકે છે.
(D) નજીકની અને દૂરની બંને અવેજી વસ્તુ મળે છે.

(14) સેવાઓના વેચાણમાં કિંમત ભેદભાવ .....

(A) હંમેશાં શક્ય બને છે.
(B) ક્યારેક શક્ય બને છે.
(C) કદીપણ શક્ય બનતો નથી.
(D) શક્ય બને પણ ખરો, ન પણ બને.

(15) ગ્રાહકોએ ખરીદી કરી લીધી હોય ત્યારે વેચાણખર્ચ ચાલુ રાખવાથી .....

(A) માંગમાં વધારો થાય છે. (B) માંગમાં ઘટાડો થાય છે.
(C) માંગમાં ઘટાડો થતો નથી. (D) માંગમાં વધારો થતો નથી.

(16) અલ્ફહસ્તક ઈજારામાં માંગરેખા .....

(A) સંપૂર્ણ મૂલ્યસાપેક્ષ હોય છે. (B) સંપૂર્ણ મૂલ્યઅનપેક્ષ હોય છે.
(C) ખાંચાવાળી હોય છે. (D) એકમ મૂલ્યસાપેક્ષ હોય છે.

(17) અર્થશાસ્ત્રીય અર્થઘટન મુજબ ઉત્પાદનનાં સાધનોની માંગને કેવી કહેવામાં આવે છે ?

(A) પ્રત્યક્ષ માંગ (B) વ્યૂત્પન્ન માંગ
(C) અપ્રત્યક્ષ માંગ (D) આડકતરી માંગ

(18) બદલા કમાણી કરતા જે વધારાની આવક પ્રાપ્ત થાય છે તેને શું કહેવાય છે ?

(A) કરારી ભાડું (B) આર્થિક ભાડું
(C) આભાસી ભાડું (D) ઉપરમાંથી એક પણ ન કહેવાય

વિભાગ-2

2 પૂર્ણ હરીફાઈ એટલે શું ? પૂર્ણ હરીફાઈમાં પેઢીની સમતુલા પ્રક્રિયા ટૂંકાગાળાને 10
અનુલક્ષીને સમજાવો.

અથવા

2 કિમત ભેટભાવ એટલે શું ? તે ક્યારે શક્ય બને છે ? 10

3 “દરેક ઉત્પાદનના સાધનને તના સામાંત ઉત્પાદકતા જટલું વળતર મળે છે.” 10
ચર્ચી કરો.

અથવા

3 ઈજારામાં કિમત નિર્ધારણની પ્રક્રિયા સમજાવો. 10

4 “વેચાણાખર્ય માંગરેખાનું સ્થાન અને આકાર બદલે છે.” આકૃતિની મદદથી 10
સુભજાવો.

અથવા

4 નિર્ણય નવપ્રવર્તનનું પરિણામ છે ચર્ચા કરો. 10

5 ઈજારાયુક્ત હરીફાઈમાં લાંબાગાળામાં કિમત નિર્ધારણ અને જૂથની સમતુલા સમજાવી સમતુલાની શરતો દર્શાવો. 10

અથવા

5 ભાડાનો આધુનિક સિદ્ધાંત આકૃતિની મદદથી સમજાવો. 10

6 છૂંકનોંધ લખો. (કોઈ પણ બે) 10

- (1) વ્યાજના દરને અસર કરતાં પરિબળો
- (2) ખાંચાવાળી ભાંગરેખા
- (3) વાસ્તવિક વેતન
- (4) ભાડા જેવી આવક.

ENGLISH VERSION

Instructions :

- (1) Answer of both sections have to write in same answer book.
- (2) Give answer of all questions on basis of internal options.
- (3) The right side digits indicate marks.

SECTION - I (MCQ)

1 Write correct option in answer from given below to every **20** questions.

- (1) The extent of unutilized production capacity in the firm in perfect competition
  - (A) does not exist
  - (B) is maximum
  - (C) is minimum
  - (D) either Maximum or Minimum
- (2) In monopoly there is .....
  - (A) no product variation
  - (B) limited product variation
  - (C) substantial product variation
  - (D) product variation is limited and/or unlimited.
- (3) Price discrimination becomes profitable only when elasticity of .....
  - (A) Demand is equal in different markets.
  - (B) Demand is different in different markets
  - (C) Supply is equal in different markets.
  - (D) Supply is different in different markets.
- (4) In monopolistic competition there .....
  - (A) is single producer
  - (B) are few producers
  - (C) are several producers
  - (D) is single producer or few producers

(5) Selling expenses is the important characteristic of -
(A) perfect competition   (B) monopoly
(C) oligopoly   (D) monopolistic competition

(6) Price rigidity in oligopoly is a .....
(A) Special phenomenon
(B) Accidental phenomenon
(C) Uncommon phenomenon
(D) Common phenomenon

(7) How Prof. Dunlop considers the law of marginal productivity of distribution ?
(A) Bi-lateral   (B) One-sided
(C) Four-sided   (D) Tripartite

(8) Ricardo identifies differential rent by another which name ?
(A) Raw Rent   (B) Pure Rent
(C) Contract Rent   (D) Speciality Rent

(9) Realistic wages are .....
(A) related with money
(B) not related with money
(C) related with purchasing power of money
(D) not related with purchasing power of money

(10) According to Prof. Keynes interest is which type of monetary event ?
(A) Pure   (B) Mixed
(C) Impure   (D) Complex

(11) Which economist has stated “Profit is a return for research and innovation” ?
(A) Prof. Kaleki   (B) Prof. Schumpeter
(C) Prof. Keynes   (D) Prof. Chamberlin

(12) In the perfect competition market the customers are _____.
(A) maximum exploited   (B) minimum exploited
(C) no exploitation   (D) get benefit

(13) In monopoly for the product manufactured by the producer its _____.
(A) close substitutes are not available
(B) close substitutes are available
(C) perfect substitutes are available
(D) close and far substitutes are available.

(14) Price discrimination of services is _____.
(A) always possible
(B) seldom possible
(C) never possible
(D) may or may not be possible

(15) By continuing the selling cost when the customer has already completed the purchase it creates .....
(A) rise in demand (B) decline in demand
(C) no decline in demand (D) no rise in demand

(16) In oligopoly the demand curve is _____.
(A) completely elastic (B) completely inelastic
(C) kinked (D) unit is elastic

(17) As per economic interpretation the demand of production factors is called which one ?
(A) Direct demand (B) Desired demand
(C) Indirect demand (D) Sided demand

(18) The income obtained by transfer earning is called what ?
(A) Contract rent (B) Economic rent
(C) Quasi rent (D) None of the above

(19) How much profit gain the firm in long term in perfect competition ?
(A) Normal profit (B) Abnormal profit
(C) High profit (D) None of these

(20) Concept of monetary wages is _____. 10

- (A) Relative
- (B) Non relative
- (C) Relative and non-relative
- (D) Neither Relative nor non-relative

SECTION - II

2 What is the perfect competition ? Explain the short term equilibrium process of the firm in perfect competition. 10

OR

2 What is price discrimination ? When it is possible ? 10

3 "Every factor of production gets return equal to its marginal productivity" Discuss. 10

OR

3 Describe the equilibrium of price determination under monopoly. 10

4 "Selling cost changes the place and shape of the demand curve". Explain with the help of diagram. 10

OR

4 "Profit is a result of innovation." Discuss. 10

5 Explain the long-term price determination and an equilibrium of a firm and a group under monopolistic competition, mention conditions of the equilibrium. 10

OR

5 Explain the modern theory of rent with the help of the diagram. 10

6 Write short note : (any two) 10

- (1) The factors affecting the rate of interest
- (2) Kinked demand curve
- (3) Realistic wages
- (4) Quasi rent.